POSEBNI OTISAK IZ „VJESNIKA“
ETNOGRAFSKOG MUZEJA U ZAGREBU
KNJ. II SV. 3—4

TOPALI LJERKA:

ETNOGRAFSKA GRAĐA
SAKUPLJENA PO KRAŠIĆKOM POKUPLJU I JUGOZAPADNOM ŽUMBERKU

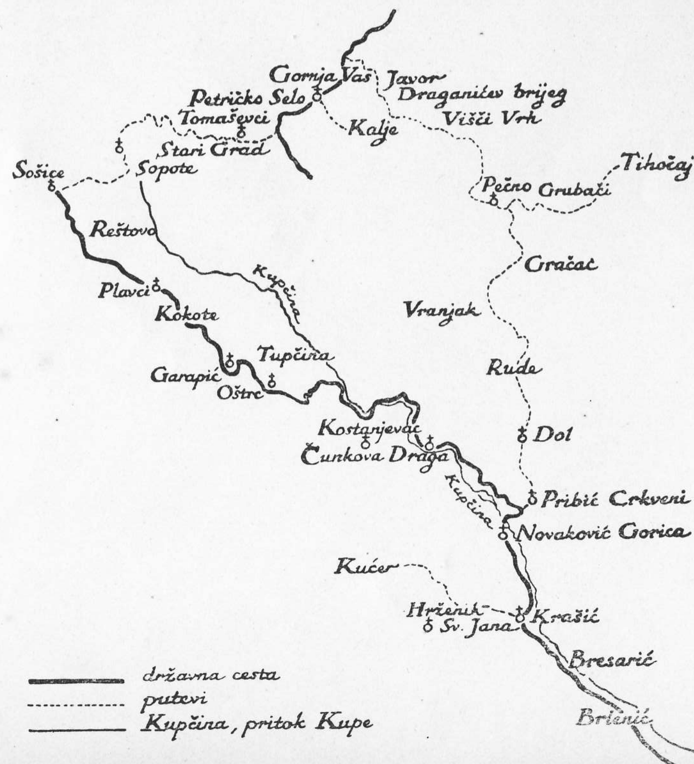
ŠTAMPA DRŽAVNE ŠTAMPARIJE KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
BEOGRAD 1936

Etnografska građa sakupljena po Krašićkom Pokuplju i jugo-zapadnom Žumberku.

Tokom mjeseca srpnja i rujna boravila sam, po nalogu Uprave Etnografskog muzeja u Zagrebu, kraće vrijeme u Krašiću i okolici, te u jugozapadnom dijelu Žumberka skupljajući i istražujući ondje cjelokupnu etnografsku građu, od koje donašam u ovoj knjizi Vjesnika bilješke o seljačkom zgradarstvu, a iz Žumberka i neke podatke o narodnoj nošnji.

Detaljnu obradu građe iznijeti ću kad sakupim sav materijal ove vrste iz tih krajeva i kad ispitivanja budu završena.

Za lakšu orijentaciju prilažem kartu obrađivanoga područja.

Sva mjesta označena na karti pripadaju općinama Krašić, Kalje i Sošice, koje su sastavni dio Jastrebarskog sreza.

I. *Krašićko Pokuplje* (Mjesta: Brlenić, Brezarić, Krašić, Pribić, Hrženik, Sv. Jana i Kućer)

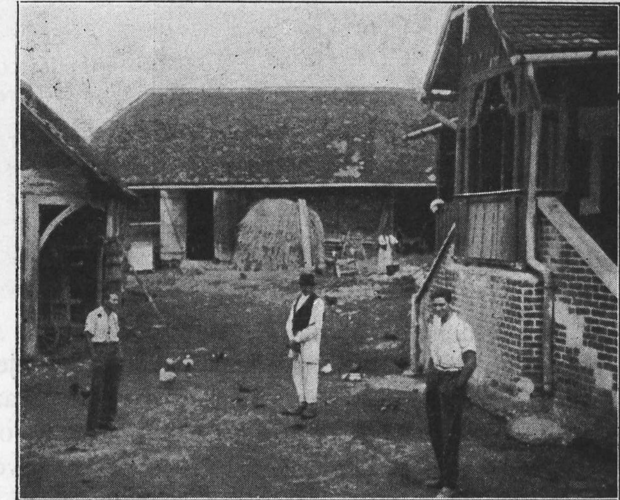

Fig. 1. Dvorište prijašnje velike zadruge Stepinac iz Brezarića.
La cour de l'ancienne grande communauté de Brezaritch.
Gehof der einstigen Hausgenossenschaft Stepinac aus Erezarić.

Fig. 2. Dio dvorišta Dvorište prijašnje velike zadruge Stepinac iz Brezarića.
La cour de l'ancienne grande communauté de Brezaritch.
Gehof der einstigen Hausgenossenschaft Stepinac aus Brezarić.

Fig. 3. Dio dvorišta Dvorište prijašnje velike zadruge Stepinac iz Brezarića.

La cour de l'ancienne grande communauté de Brezaritch.

Gehof der einstigen Hausgenossenschaft Stepinac aus Brezarić.

Sl. 1 desno dio zidanog trijema, u pozadini *pojata* i *suša*, a pred njima *stog* sijena, lijevo dio *štaglja* na koji se, kako pokazuje sl. 2, nadovezala *staja*, a nad njom se smjestio *sjenik*. Iza *staje* nalaze se *koci* za svinje i *kokošinjak*. Na sl. 3 lijevo dio zadružne kuće za kojom je prostor za pohranu i cijepanje drva, a u pozadini *štagalj* koji se nadovezuje na *sušu*.

Fig. 4. Stražnji dio obnovljene zadružne kuće Stepinac iz Brezarića.
La partie postérieure de la maison commune restaurée de Stepinats à Brezaritch.
Hinterteil des renowierten Genosenschafthauses Stepinac aus Brezarić.

Sl. 4. Polubrvnara sa poluskošenim krovom pokritim crijepom. Uži *gančak* sa strane, a širi *gank* nadovezan na ulazni trijem (sl. 3) okružuju sa dvije strane tu polubrvnaru na kat u čijem se doljnjem dijelu smjestila *pivnica*.

Fig. 5. Stara brvnara Kate Cipurić iz Brezarića.

Vieille maison en bois de Katherine Tsipouritch à Brezaritch.

Altes Blockhaus der Kata Cipurić aus Brezarić.

Sl. 5. Veoma stara brvnara nadograđivana i preuređivana više puta, ali nikad nije imala *začelne* stijene tako da su *naiže* otvorene s ulične strane kuće. Uglovi su na kući neotesani *stari hrvaški*, a ulazni prostor *gank* natkrovljen je pa se *nastenj* na kome počiva krovna konstrukcija pomoću *strelica* (stupova) podupro o *podval* (temeljno brvno) u ovom slučaju podzidan kamenjem.

Fig. 6. Jedina vrlo stara brvnara sa dimnjakom *rafungom* vlasništvo Jože Sračića iz Brezarića.

L'unique maison en bois avec la cheminée; propriété de Joseph Sratchitch à Brezaritch.

Das einzige Blockhaus mit Ranchfang, Eigentum des Joža Sračić aus Brezarić.

Ulazni prostor *gank* nalazi se između obje krajne prostorije te je *pragom* odijeljen od srednjeg nenadsvodjenog prostora sa ognjištem. Od poluskošenog krova uža strana nazivlje se *zavoljak*, ispod njega je potkrovna stijena *začelak, a* oba zajedno čine *pristršak.* Otvor na *začelku* vodi na *najžu* u koju gazdarica uz pomoć svoga sina sprema krumpire dodavajući mu ih u *košu.* Na desno smjestila se komora Sračića. Ispod njezina krova pružila se prečka *tenda,* koja služi za sušenje rublja ili i za vješanje drugih stvari. (Sl. 6).

Fig. 7. Brvnara Kozlovića iz Brezarića.

Vieille maison en bois de Kozlovitch à Brezaritch.

Blockhaus Kozlović aus Brezarić.

Po pričanju vlasnice kuće danas 70 godina stare žene, a i drugih starih ljudi iz sela, kuća je stara preko 300 godina. Popravljana je više puta, ali je do danas zadržala prvobitni unutrašnji raspored na tri prostorije i to: u sredini smjestio se prostor s ognjištem, njemu na lijevo *„velika hiža“*, a na desno *komora.* (Sl. 7).

Sl. 8. Na dobro nabitom temelju od zemlje sagrađena je brvnara poluskošena krova od slame. Unutrašnjost joj je dvodijelna, a pred samim prostorijama smjestila se natkrovljena *prethiža* ili *ganak.* Krov iznad *ganka* drže *strelice* poduprte o *podval,* jedno od temeljnih brvana. Među *strelicamak* smjestila se *tenda,* uska drvena prečka.

Sl. 9. U podzidanom dijelu kuće smjestila se *pivnica.* Ulazni prostor *gank* sagrađen je na produljenim brvnima o koja su poduprte *strelice* koje drže krov.

Jedna od najstarijih krašićkih kuća. Natkrovljeni ulazni prostor *gank* smjestio se uz dvije kućne stijene, dijelom je proširen, a mjestimice i ograđen. Odmah do srednjeg ulaza u kuću smjestila se polica za posude sa vodom, zvana *kablenjik.* Do kuće je komora, danas sastavljena iz dvije jednodijelne brvnare neotesanih uglova, poluskošena krova, pokrita *šopom* (slamom). (Sl. 10).

Natkrit ulazni prostor *gank* drži pet *strelica* poduprtih o *podval* podzidan kamenjem. Na *podvalu* sjedi gazda Dragić Simečki i *teše luči.* Kamena ograda oko zadružnog dvorišta novijeg je datuma. (Sl. 11).

Fig. 8. Kuća Stepinac Mihoka iz Brezarića.

La maison de Stepinats-Mihok à Brezaritch.

Auf dem ausgestampften Unterbau gebautes Blockhaus. Eigentum des Stepinac-Mihok aus Brezarić.

Fig. 9. Dijelom podzidana brvnara obitelji Jagunića u Brezariću.

La maison en bois en partie sur un fondement de maçonnerie de la familije Yagounitch à Brezaritch.

Teils untergebautes Blockhaus der Familie Jagunić aus Brezarić.

Fig. 10. Kuća i komora bivše zadruge Ivasić u Krašiću.
Maison et cabane de l'ancienne communauté Ivasitch à Krachitch.
Haus und Kammer der einstigen Hausgenossenschaft Ivasić aus Krašić.

Fig. 11. Stara brvnara zadruge Šimečki u Krašiću.
Vieille maison en bois de l'ancienne communauté Chimetchki à Krachitch.
Altes Blockhaus der Genossenschaft Šimečki aus Krašič.

Stara brvnara poluskošena krova pokrita *škopom.* Desno uz stijenu kuće naslonjena je *struga,* a na lijevo ulazu prislonjene su *tralje* za raznositi gnoj po *trsju* ili njivi. Do tralja je *zemnati košak.* Pred *hisom* Stjepan Penić plete košaru *sirnjaču.* (Sl. 12).

Fig. 12. His u dvorištu zadruge Ivana Penića iz Krašića.
Cabane où l'on garde le vin et les outils, dans la cour commune de la communauté Penitch à Krachitch.
His (hölzerner Keller) im Hof der Genossenschaft des Mikica Penić aus Krašić.

Fig. 13. U pozadini novije kuće iz Krašića (zidane). Na cesti Ilija Ilijanić Šiman tjera guske na vodu.

De nouvelles maisons en briques à Krachitch. Sur la route Ilianitch Chimane mène boire les oies.

Im Hintergrunde neuere Häuser aus Krasić (Stein-und Ziegelbau). Auf der Strase treibt Ilija Ilijanić Šiman die Gänse zum Wasser.

Kod toga bunara (sl. 14) vadi se voda *čabrom* koji, spušten u bunar, sam zagrabi vodu, dok se kod drugog tipa bunara *na vadilo* rukama vuče voda u *vadilu.*

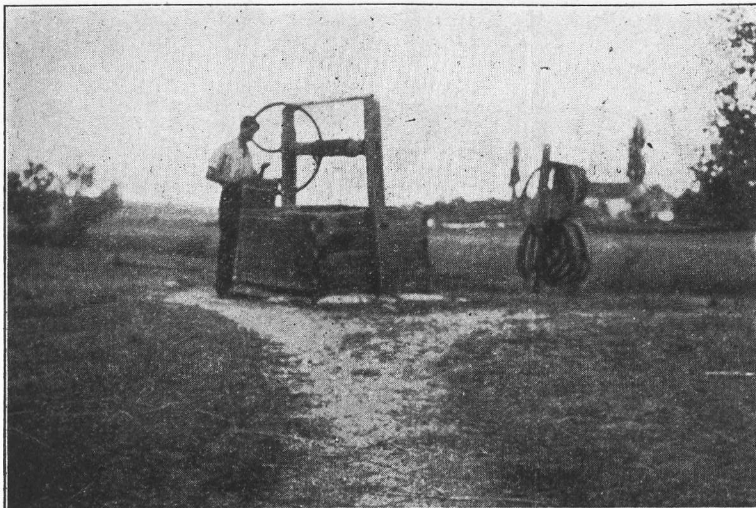

Fig. 14. Špišićeva šterna — bunar na kotač u Krašiću.
La cisterne de Chpichitsch puits à „roue" à Krachitch.
Ein Ziehbrunnen aus Krašić genannt Špišićeva šterna.

Sl. 15. Dvodjelna veoma stara brvnara sa poluskošenim krovom pokritim šopom. Uz čeonu stijenu kuće sa strane smjestio se nužnik.

Sl. 16. U podzidanom dijelu nalazi se *pivnica.* Gornji drveni dio je trodjelan. Do njega vode drvene natkrite stube *štenge. Kablenjik* smjestio

Fig. 15. Stanje (kuća) Bartola Tržačkog iz Hrženika.

Habitation de Bartol Trjatchki à Hrjenik.

Wohnhaus des Bartol Tržački aus Hruženik.

se gotovo u uglu *ganka.* On je ograđen daskama. U desnom uglu *čelne* stijene, na kraju *ganka,* nalazi se nužnik.

Sl. 17. Polubrvnara masivno građena. U donjem dijelu je *pivnica,* a u gornjem smještena je preša i ostale vinogradarske potrepštine.

Fig. 16. Polubrvnara Matije Torbara u Hrženiku.
Maison: Partie inferieure en maçonnerie, partie superieure en bois l'ancienne de Mathieu Torbar à Hrjenik près de Krachitch.
Halbblockhaus des Matija Torbàr aus Hržinik.

Sl. 18. Veoma stara brvnara pokazuje posebnu konstrukciju uglova. Sada ju pretvaraju u *his.*

Sl. 19. Drvena klupa a na njoj je dignuta *kobilica* u koju se utiču ne izrađene motke, koje se željeznim strugačem *gulačem* izravnavaju i tanje po volji. U pozadini *his* sa skošenim na 4 vode krovom. Lijevo uz njega *zemnati* košak koji služi za prevoz zemlje i gnoja.

Fig. 17. His u vinogradu Ivana Penića — Hrženik kraj Krašića.
Maison où l'nogarde le vin et les outils, dans la vigne de Ivan Penitch. Hrjenik près de Kracitch.
His im Weingarten des Ivan Penić aus Hrženik bei Krašić.

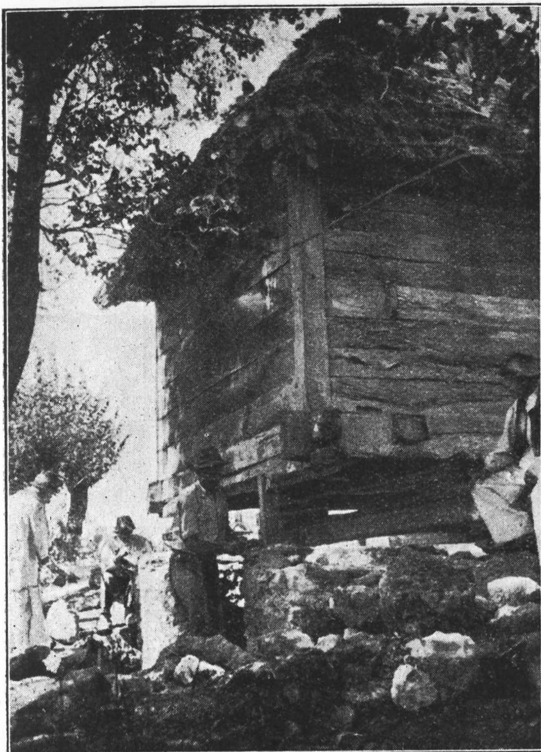

Fig. 18. Podzidavanje stare brvnare iz zadruge Josipa Tukića u Kućeru.

Construction du fondement d'une vieille cabane de la communauté de Joseph Tukitch. Kutcher, près de Krachitch.

Unterbauen eines Blockhauses in der Genossenschaft Josip Tukić aus Kućer.

Fig. 19. Miško Tukić na k o b i l i za izradu o r u d e l a teše držalo za motiku. Michko Tukitch assis sur la „jument“ taille le manchei d'un sarcolir. Kutcher près de Krachitch.
Miško Tukić bearbeitet die Stile für Feldgaräte.

II. Jugozapadni Žumberak Mjesta: Dol, Ruda, Vranjak, Grubači, Pećno, Višći Vrh, Draganičev brijeg, Gornja Vas, Petrićko selo, Kalje, Tomaševci, Stari Grad, Sopote, Sošice, Reštovo, Plavci, Garapić, Ostre Kostanjevac

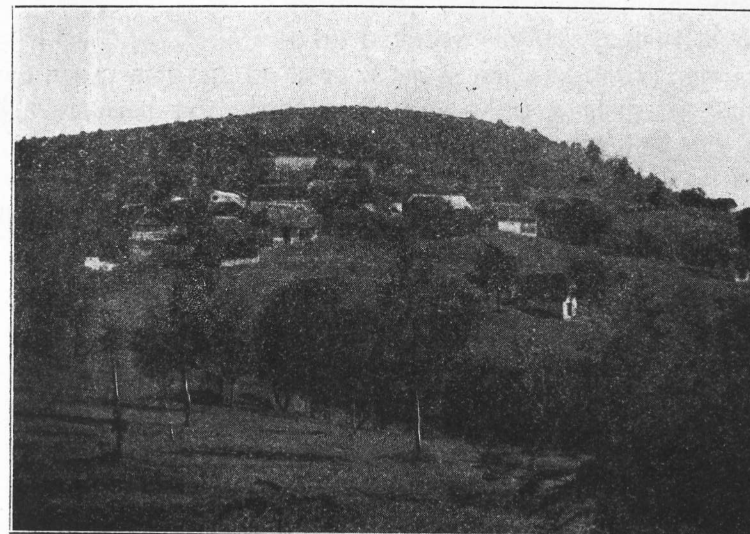

Fig. 1. Žumberačko naselje Ruda.
Village Ruda à Joumberak.
Dorf Ruda in Žumberak.

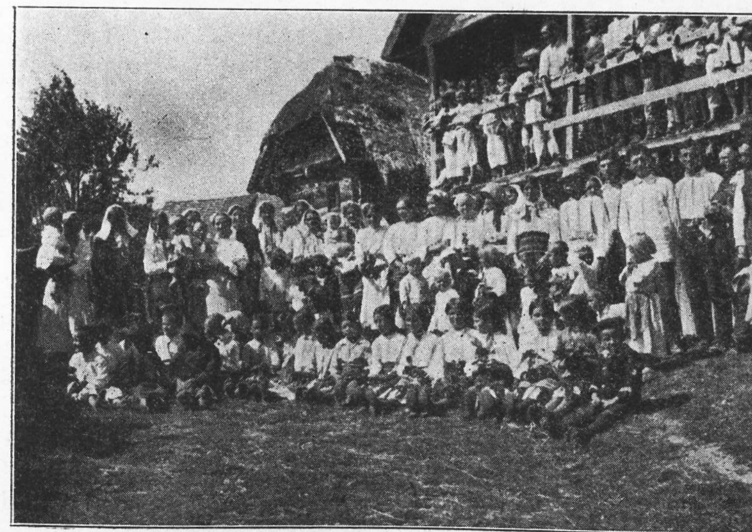

Fig. 2. Grupa Rudana pred kućom Zubovića.
Groupe d'habitants de Ruda devant la maison de Zoubcitch.
Gruppe der Bewohner von Rude vor dem Haus Zubović.

Selo (sl. 1) zbijenogat ipa. Kuće su u njemu ili brvnare ili kamene polubrvnare, a ima i zidanih, no te su većinom novijega datuma. Livade podnu sela danas su obilni pašnjaci, a prije su to bili bogati vinogradi, koje je jedne godine, po pričanju Ruđana, uz mnoge druge u ovom dijelu Zumberka uništila peronospora.

Stanovnici (sl. 2) su Ruda većinom grko-katoličke vjeroispovijesti, no ima među njima i rimo-katolika. Žene iz sela, a i djevojke nose i danas još staru žumberačku nošnju, i ako ne u potpunosti. Kod muškaraca je stara narodna nošnja potpuno iščezla, pa se oni danas oblače na gradsku. U pozadini slike (sl. 2) smjestile su se dvije brvnare Zubovića. Od prve je vidljiv natkrovljeni *ganak*, ograđen uskim drvenim letvama, a od druge dio *škopom* (slamom) pokrita krova.

Fig. 3. Stanje Marte Bacan, pred njim vlasnica u žumberačkoj narodnoj nošnji.
Habitation de Marta Bacan. Devant elle la proprietaire en costiume national de Joumberak.
Wohnung der Marta Bacan, vorne die Ihnhaberin im der Nationaltracht.

Jedna od najstarijih kuća u Rudi (sl. 3). Na dobro nabitom zemljanom temelju, koji je sa strane tek malo kamenjem upotpunjen, smjestila se brvnara neotesanih starih *hrvatskih* uglova. Krov joj je poluskošen ili, kako to Žumberčani kažu, *građen na krnjak*, a pokrit je *škopom*. Gornji dio čeone stijene, *začelak*, ispod *krnjaka* načinjen od dasaka. Pred njim visi *koš* za sušenje sira. Pred kućom stoji vlasnica Marta Bacan u narodnoj nošnji. U pozadini slike vidljivo je *okno sjenika* na koje su prislonjene ljestve. Ispod

sjenika nalazi se zidana *staja*. U lijevom uglu slike dio gospodarske zgrade *suše* sa pomičnom poprečnom stijenom od pletera.

Fig. 4. Polubrvnara Stjepana Dupina iz Rude.
Maison en bois sur un fondement de maçonnerie d'Etienne Dupine à Ruda.
Halbblockhaus des St'epan Dupin aus Rude.

Fig. 5. Ruđanke u svetačkoj narodnoj nošnji pred veoma starom brvnarom u Rudi.
Village Ruda: les femmes en costume de fête.
Bäuerinnen in der festlichen Nationaltracht vor einem sehr alten Blockhaus in Ruda.

Sl. 4. Veoma čest tip kuće u ovom dijelu Žumberka nastao je zbog neravna terena. Jedan dio kuće je podzidan, a drugi je sagrađen iz kamenog materijala. Oko podzidanog dijela smjestio se širok prostor, ograđen i natkrovljen, zvan *ganak*. Krov kuće je poluskošen, pokrit, *škopom*. U zadnjem redu *škope* t. z. *kapnici* zatiču se uoči Ivanja grančice paprati, koje tu znaju ostati po cijelu godinu dana.

Sl. 5. Stara brvnara neotesanih uglova. Krov joj je poluskošen, pokrit *škopom*. Začelak ispod *krnjaka* građen je od *pruća*. Stražnji dio kuće nadograđen je i zidan iz kamena. Pred kućom grupa žena i djevojaka u žumberačkoj narodnoj nošnji koja, kako je već spomenuto, nije sačuvana u potpunosti, pa su joj prema slici sastavni dijelovi: *košulja* od grubog domaćeg platna, koja ima na njedrima t. z. *krpu* izrađenu navezom *tintikom* (vez se radi po žici brojem i to na naličju). Preko košulje dolazi vuneni *opreg* (pregača) sa *njitami*, tkan danas jednostavno samo na raznobojne pruge. Djevojčice su gologlave, a žene imaju na glavi marame i to *premetaču* bijelu, *štirkanu* sa *špicama* na kraju nose starije udate žene tako da ju pričvrste uz dva *roga* spletene kose koja visi niz prsa; maramu *veženku* nose mlade snahe tri godine iza vjenčanja (na slici četvrta po redu s lijeva), to je crvenim *pismom* obrubljena marama. Na nogama nose danas, pogotovu ljeti, gradske čarape i cipele; ali mogu se vidjeti i stare vunene *lačice u opancima*.

Fig. 6. Stanje Mare Grubač iz Grubača kod Pečna.
Habitation de Mara Groubatch — Groubatchi — Petchno.
Wohnung der Mara Grubač aus Grubači bei Pečno.

Sl. 6. Veoma stara brvnara, sa starim *hrvatskim* uglovima, pokrita *škopom*. Sljeme krova naziva se *površ*. *Začelak* od pruća građen je od osovljenih *trtica* ili *prostica*, koje su isprepletene *prutenjakima prekljama* ili *prućem*. *Okna* (prozori) na obje vidljive stijene kuće vrlo su malena. To su starinski prozori koji se zatvaraju s unutrašnje strane pomičnim daščicama. *U kopnici*, zadnjem redu *škope*, zataknute su ivanjske grančice paprati. Pred kućom Mara Grubač i njena snaha s djecom u narodnoj nošnji.

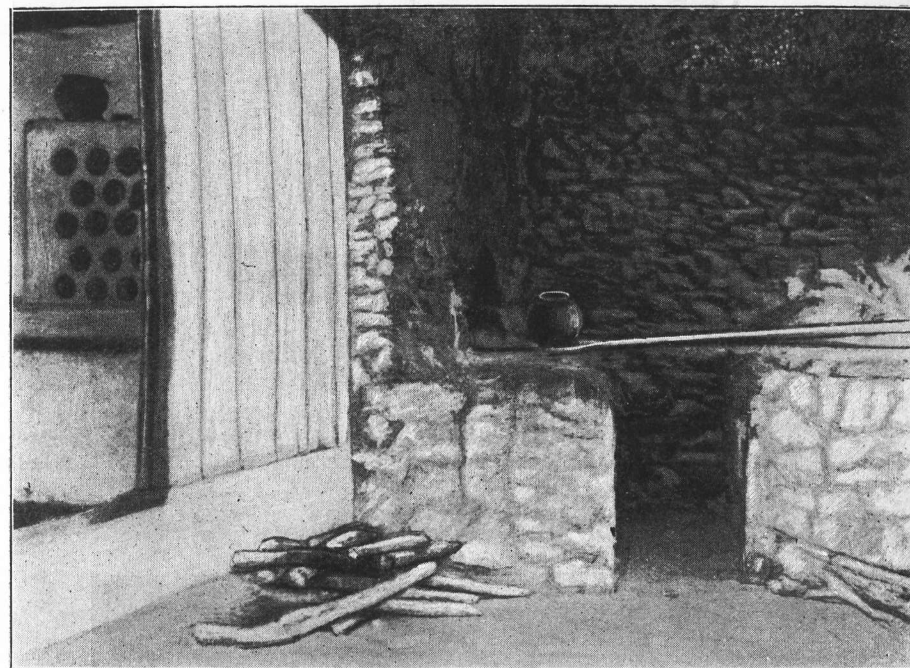

Fig. 7. Kujna u stanju Mare Grubač.
Cuisine dans l'habitation de Mara Groubatch.
Küche im Haus der Mara Grubač.

Ugao *kujne* (sl. 7) sa 75 cm povišenim ognjištem zvanim *komin*. *Komin* ima dva dijela: desni za loženje vatre pri parenju rublja u velikom *kotlu* koji stoji na *trinfusu*, lijevi dio zvan *prepeću* u savezu je kroz otvor *isnik* sa velikom *kućnom* (sobnom) *peći* građenom od *pećnjaka*. Ta peć služi za grijanje *kuće* (sobe), priredbu hrane i pečenje kruha. Na slici vidljiv je dio ove velike peći. Iz *kujne* vode u *kuću* (sobu) vrata sa povišim pregradnim *pragom*.

Sl. 8. Dio unutrašnjosti *velike kuće* (sobe) Mare Grubač. U uglu sobe *kućna peć*. Na kamenom temelju sazidan je gornji dio peći koja se prema gore suzuje. S obje strane u uglovima, malo poviše od temelja, smješteni su *banci*, dok su postrani niži dijelovi temelja prekriti daskama i služe mjesto klupa. Tjeme peći naziva se *napeć*, gdje se zimi suše vlažni predmeti, a ljeti spremaju lonci. S desne strane slike dio je kreveta sa *fanjkušima* i vrata koja se zatvaraju starim drvenim zasunom.

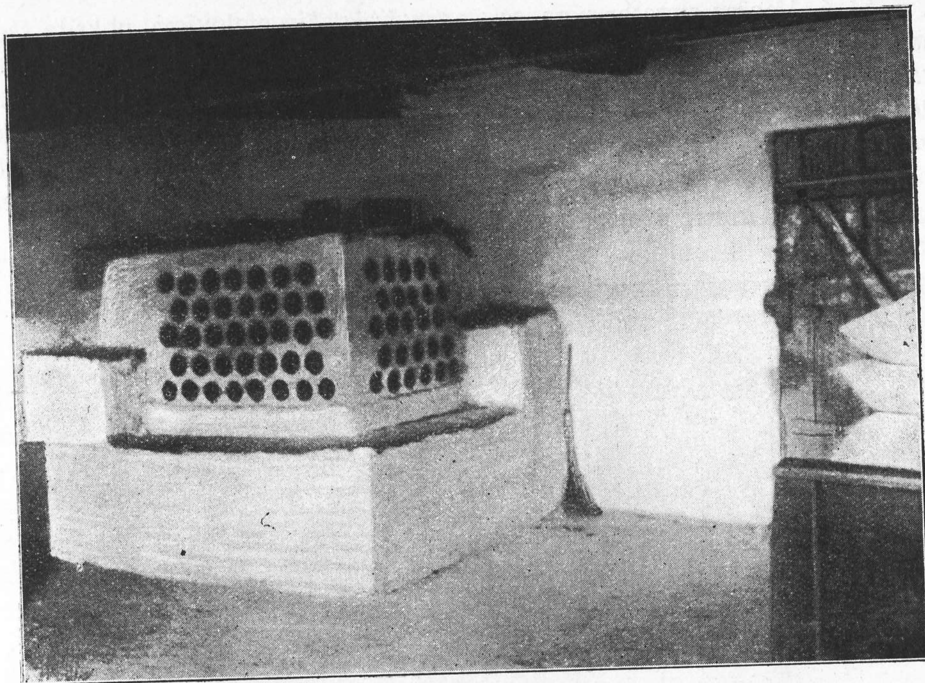

Fig. 8. Peć od pećnjaka u uglu *velike kuće* u *stanju* Mare Grubač.
Poele en carreaux englaise cuite dans un cinde la „grande maison" dans habitation de Mara Groubatch.
Kachelofen in der ecke des grossen Hauses (grosses Zimmer) der Mara Grubač.

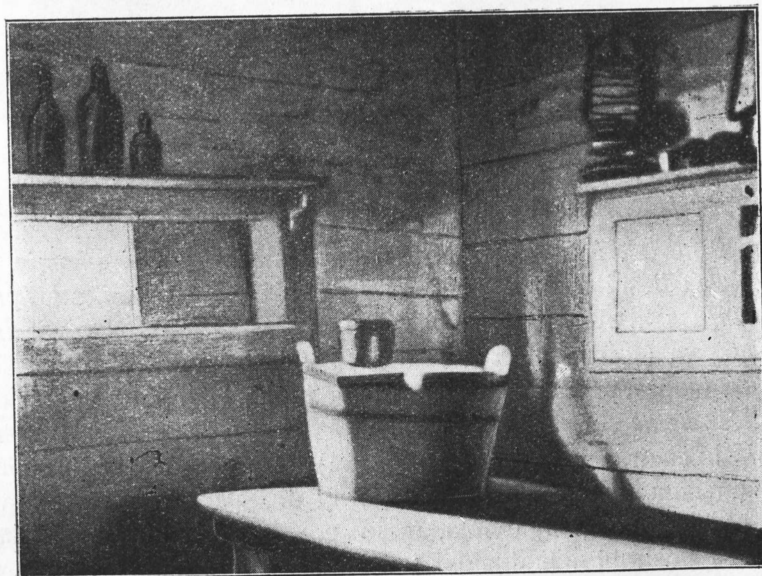

Fig. 9. Okna u *maloj kući* Mare Grubač.
„Fenêtres dans la „petite maison" (petite chamre) de Mara Groubatch.
Fenster im kleinen Haus (kleines Zimmer) der Mara Grubač.

Sl. 9. Ugao *male kuće*. Na stijenama smjestila su se *okna* koja se zatvaraju pomoću pomične daščice, smještene između dva žlijeba. Žljebovi se smjestiše na gornjem i donjem kraju okna, te su s jedne strane otvoreni, a s druge zatvoreni poprečnom daskom. Iznad svakog prozora smještena je polica. Na stolu stoji *kablenjik*, posuda za vodu.

Sl. 10. U pozadini slike nalazi se gospodarska zgrada i to podzidana brvnara, poluskošena krova *na krnjak*, pokrita slamom. Podnu krova je

Fig. 10. Žene u žumberačkoj narodnoj nošnji, a u pozadini gospodarska zgrada.
Femmes en costume national de Joumberak et au fond les bitiment de la ferme.
Weiber in der Volkstracht aus Žumberak. Im Himtergrunde ein Wirtschaftshaus.

Fig. 11. Stara podzidana brvnara Janka Petkovića iz Višćeg Vrha.
Vieille maison en bois sur un fondement de maçonnerie de Yanko Petkovitch à Vichtchi Vrh.
Altes untergebautes Blockhaus des Janko Petković aus Višći-Vrh.

sjenik; ispod njega *ambar;* a u podzidanom dijelu smjestila se *štala.* Pred zgradom tri mlade žene s djecom u narodnoj svakidašnjoj nošnji.

Sl. 11. Kamena polu-brvnara, prilagođena terenu. Krov joj je poluskošen, pokrit slamom. Uz začelnu stijenu, a dijelom i sa strane, pruža se natkrovljeni poširoki *ganak* do kojega se dolazi preko primitivnih kamenih stuba.

Sl. 12. Tipični žumberački kraj.

Sl. 13. Najstarija brvnara u mjestu. Kako se iz slike dade razabrati, kuća e više puta nadograđivana i popravljana. Krov joj je skošen t. j. na četiri vode, a pokrit je *škopom.* Pred kućom starac Marko Maršić.

Dijelom drvena kuća Janka Hranilovića. Krov joj je poluskošen, pokrit slamom. U sredini mu se uzdigao pokrov za odvod dima. Sl. 14.

Sl. 15. Od lijeva na desno mlada djevojka sa starom žumberačkom *crvenkapom* na glavi. Kapa je ukrašena srebrnim i zlatnim tracima, na vrhu

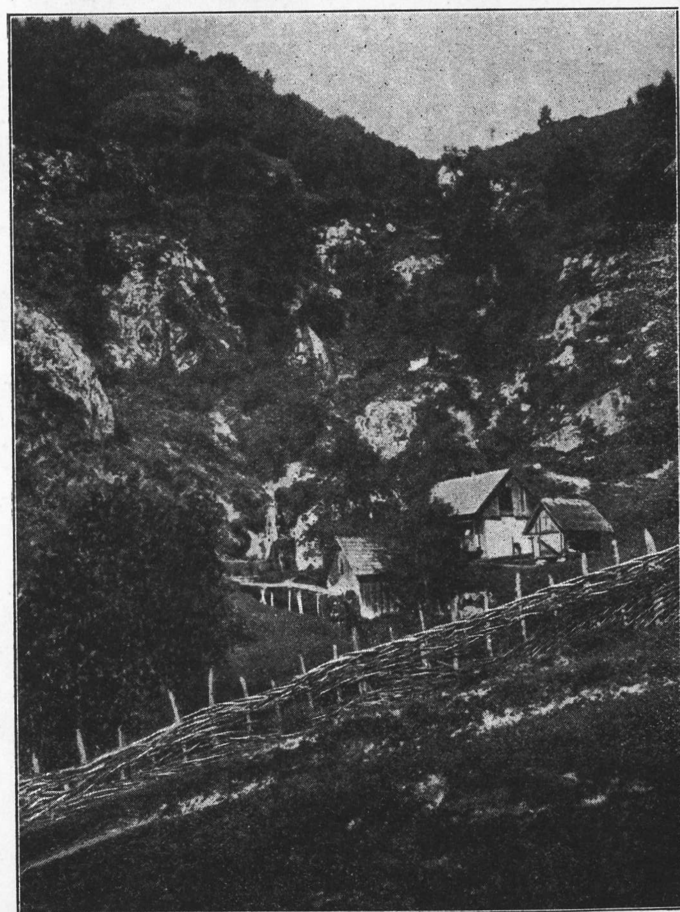

Fig. 12. Podno Sopotskog slapa.
Au pied de la chute d'eau de Sopot.
Unter dem Wasserfall von Sopot.

bogata modra kita od resa (*trepetljika).* Ta kapa je danas rijetkost u Žumberku. Ispod kape nose djevojke raspuštene kose niz pleća, tek oko sljepočica spleteni su im mali *rogi* s upletenim šarenim vrpcama. Vuneni *opreg* (pregača) djevojke ukrašen je geometrijskim motivima, koji su protkani srmom.

Fig. 13. Jedna od najstarljih kuća u Sošicama. Vlasništvo Nikole Maršića.
Une des plus vieilles maisone de Sochitsé.
Eines der ältesten Häuser in Sošice. Eigentum des Nikola Maršić.

Fig. 14. Kuća Janka Hranilovića u Sošicama

La maison de Janko Hraniloviitch à Sochitsé.

Haus des Janko Hranilović aus Sošice.

Fig. 15. Djevojka, starija žena i snaha iz Sošica.
Jeune fille, femme agée et jeune de Sochitsé.
Mädchen ein älteres und ein junges Weib.

Stara žena u sredini ima glavu pokritu *premetačom, a kolijer* ošvica oko vrata izvezena je i povezana *kitama.*

Do nje na desno stoji mlada snaha u *galonki,* svetačnoj marami, koja je umjetnom svilom izvezena, a uz rub protegla se šarena vrpca na koju se nadovezuju *njite.*

Topali Ljerka.

Résumé. — *I. Kupa Gebiet bei Krašić* (Ortschaften: Brlenić, Brezarić, Krašić, Hrženik, Sv. Jana, Kućer, Pribić, Novaković — Gorica, Strmac).

Wohn- und Wirtschaftsgebäude in der Gegend von Krašić sind meistens Blockhäuser oder auch Blockhäuser auf steinernem Unterbau und mit Halbwalmdächer die entweder mit Stroh oder Ziegel bedeckt sind. Fast jedes Haus hat einen gedeckten Eingang. Es kommt aber vor, dass die Gebäude in dieser Gegend auch ganz aus Ziegeln oder Steinen gebaut sind, nur sind dieselben neueren Datums.

II Süd-westlicher Teil des Žumberak. (Ortschaften: Dol, Rude, Vranjak, Pećno, Grubači, Vršći Vrh, Javor, Gornja Vas, Petrićko selo, Kalje, Tomaševci, Stari Grad, Sopote, Sošice, Reštovo, Oštrc, Kostanjevac).

Bauernhäuser im diesen Teil Žumberak sind fast immer Halbblockhäuser auf steinernem Unterbau mit strohbedeckten Halbwalmdächern. Sehr oft sieht man Halbblockhäuser die nur teilweise mit Steinen untergebaut sind, das heist: das Zimmer ist untergebaut, aber die Küche und die Kammer befinden sich auf der ausgestampften Erde. Es kommt vor dass das Blockhaus nachgebaut ist, und dann sind meistens die Wohn- und Wirtschaftsgebäude unter demselben Dache. Der Stall ist gewöhnlich aus Ziegeln gebaut. Für die älteren Häuser in Žumberak sind sehr kleine und viereckige Fenster charakteristisch.

Die alte Volkstracht ist nur noch bei den Weibern bewahrt.
